

Eesti Panga presidendi
"28." aprilli 2016. a
määruse nr 5
„Eesti Panga presidendi 9.
mai 2008. aasta määruse nr 4
„TARGET 2-Eesti reeglite
kinnitamine” muutmine” lisa

Eesti Panga presidendi
9. mai 2008. a määruse nr 4
"TARGET2-Eesti reeglite
kinnitamine" lisa 3

PÄEVASISESE LAENU ANDMINE

Kohaldamine ja mõisted

Lisa kohaldatakse koos muude Eesti Panga presidendi 9. mai 2008. aasta määruse nr 4 „TARGET2-Eesti reeglite kinnitamine” lisadega ja selles kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) *krediidiasutus (credit institution)* – a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiasutus, mille üle teeb järelevalvet pädev ametiasutus, või b) muu krediidiasutus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 123 lõikes 2 määratletud tähenduses, mille järelevalvet tehakse pädeva ametiasutuse tehtava järelevalvega võrreldava standardi alusel;
- 2) *laenamise püsivõimalus (marginal lending facility)* – eurosüsteemi püsivõimalus, mida osapooled võivad kasutada, et võtta keskpangalt üleölaenu eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga;
- 3) *laenamise püsivõimaluse intressimäär (marginal lending rate)* – laenamise püsivõimalusele kohaldatav intressimäär;
- 4) *filiaal (branch)* – filiaal Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 17 tähenduses;
- 5) *avaliku sektori asutus (public sector body)* – nõukogu määruse (EÜ) nr 3603/93 asutamislepingu artiklis 104 ja artikli 104b lõikes 1 osutatud keeldude kohaldamiseks vajalike määratluste täpsustamise kohta artiklis 3 määratletud avalikku sektorisse kuuluv üksus;
- 6) *investeerimisühing (investment firm)* – investeerimisühing Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ artikli 4 lõike 1 punkti 1 tähenduses, välja arvatud direktiivi 2004/39/EÜ artikli 2 lõikes 1 määratletud asutused, kui see investeerimisühing: a) on saanud loa direktiivi 2004/39/EÜ kohaselt tunnustatud pädevalt ametiasutuselt ja tegutseb selle asutuse järelevalve all ning b) on saanud õiguse direktiivi 2004/39/EÜ I lisa A jao punktides 2, 3, 6 ja 7 nimetatud tegevusteks;

- 7) *märkimisväärne seos (close links)* – märkimisväärne seos Euroopa Keskpanga suunise (EL) 2015/510 eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) artikli 138 tähenduses;
- 8) *maksejõuetusmenetlus (insolvency proceedings)* – maksejõuetusmenetlus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides artikli 2 punkti j tähenduses;
- 9) *probleemsündmus (event of default)* – lähiajal toimuv või toimunud mis tahes sündmus, mis võib ohustada üksuse võimet täita oma kohustusi, mis tulenevad TARGET2-Eesti tööd reguleerivatest õigusaktidest või mis tahes muudest eeskirjadest (k.a EKP nõukogu poolt eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide suhtes kehtestatud eeskirjadest), mida kohaldatakse selle üksuse ja mis tahes eurosüsteemi keskpanga suhetele, sealhulgas olukorrad, kus:
 - a) üksus ei vasta enam lisas 1 sätestatud juurdepääsutingimustele ja/või lisas 1, kohastel juhtudel ka lisas 2 sätestatud tehnilistele nõuetele või üksuse õigus toimida eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide osapoolena on peatatud või lõpetatud;
 - b) üksuse suhtes alustatakse maksejõuetusmenetlust;
 - c) esitatakse avaldus, mis on seotud mis tahes punktis b osutatud menetlusega;
 - d) üksus esitab kirjaliku teate oma võimetuse kohta tasuda oma võlad täielikult või osaliselt või täita oma kohustusi, mis on seotud päevasiseste laenudega;
 - e) üksus sõlmib oma võlausaldajatega võlgade vähendamiseks või teisendamiseks vabatahtlikult kompromissi või kokkuleppe;
 - f) üksus on enda või Eesti Panga hinnangul kas maksejõuetu või ei suuda tasuda oma võlgu;
 - g) üksuse maksemooduli konto ja/või eriotstarbelise rahakonto positiivne jääk või kogu üksuse vara või märkimisväärne osa üksuse varast on külmutatud, arestitud või konfiskeeritud või selle suhtes toimub mis tahes muu menetlus, mille eesmärgiks on kaitsta avalikke huve või üksuse võlausaldajate huve;
 - h) üksuse osalus teises TARGET2 osasüsteemis ja/või tugisüsteemis on peatatud või lõpetatud;
 - i) mis tahes oluline avaldus või muu lepingueelne kinnitus, mille üksus on andnud või mis loetakse kohaldatava seaduse alusel tema poolt antuks, on ebatäpne või väär;
 - j) üksus pandib või loovutab tagatiseks kogu oma vara või olulise osa oma varast.

Nõuetele vastavad üksused

1. Eesti Pank annab päevasisest laenu Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) asutatud krediidasutustele, kes vastavad eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tingimustele, kellel on juurdepääs laenamise püsivõimalusele ja kellel on Eesti Pangas konto, sealhulgas ka juhul, kui krediidasutused tegutsevad EMPs asutatud filiaali kaudu, k.a väljaspool EMPd asutatud krediidasutuste Eestis asutatud filiaalid. Päevasisest laenu ei anta üksustele, kelle suhtes Euroopa Liidu Nõukogu või liikmesriigid kohaldavad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 65 lõike 1 punkti b, artikli 75 või artikli 215 kohaselt kehtestatud piiranguid, mille rakendamine ei ole Eesti Panga poolt pärast Euroopa Keskpanga (EKP) teavitamist antud hinnangul kooskõlas TARGET2 sujuva toimimisega.

2. Päevasisest laenu võib anda ainult järgmistele üksustele:
- a) punktis 1 osutatud üksused;
 - b) EMPs asuvad krediidasutused, kes ei vasta eurosüsteemi rahapoliitika toimingute tingimustele ja/või kellel ei ole juurdepääsu laenamise püsivõimalusele, sealhulgas ka juhul, kui nad tegutsevad Eestis asuva filiaali kaudu, sh väljaspool EMPd asutatud krediidasutuste Eestis asuvad filiaalid;
 - c) liikmesriikide kesk- või piirkondlike valitsuste rahaturgudel tegutsevad rahandusministeeriumid ja liikmesriikide avaliku sektori asutused, kes on volitatud hoidma klientide kontosid;
 - d) EMPs asuvad investeerimisühingud, kui nad on sõlminud eurosüsteemi rahapoliitika osapoolega lepingu vastava päeva lõpu võimaliku deebetpositsiooni katmiseks; ja
 - e) punktis b nimetatud asutused, kes haldavad kõrvalsüsteemi või tegutsevad selles pädevuses, kui neile päevasiseste laenude andmise kava on eelnevalt esitatud EKP nõukogule, kes on selle heaks kiitnud, tingimusel et punktides b kuni e määratletud juhtudel on päevasisest laenu saav üksus asutatud Eestis.

Nõuetele vastavatele kesksetele osalejatele antava üleölaenu suhtes kohaldatakse käesoleva lisa sätteid (sh sätteid nõuetekohase tagatise kohta).

Kui nõuetele vastav keskne osaleja ei tagasta selleks määratud ajal laenu, mille Eesti Pank on pikendanud üleölaenuks, kohaldatakse tema suhtes sanktsioone punktides 10 ja 11 sätestatu kohaselt.

3. Punkti 2 alapunktides b kuni e nimetatud üksustele suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artikli 19 alusel antav päevasisene laen on piiratud asjaomase päevaga ja seda ei või pikendada üleölaenuks. Erandina võib EKP nõukogu sellekohase eelnevalt tehtud ja põhjendatud otsuse alusel anda teatavatele nõuetele vastavatele kesksetele osalejatele juurdepääsu laenamise püsivõimalusele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 139 lõike 2 punkti c ulatuses koosmõjus EKPSi põhikirja artiklitega 18 ja 42 ning suunise (EL) 2015/510 (EKP 2014/60) artikli 1 lõikega 1. Nõuetele vastavaks loetakse keskne osaleja, kes asjaomasel ajal:
- a) on nõuetele vastav üksus punkti 2 alapunkti e tähenduses, tingimusel et see nõuetele vastav üksus võib tegutseda keskse osaleja kooskõlas Euroopa Liidu või liikmesriikide asjaomaste õigusaktidega;
 - b) on asutatud euroalal;
 - c) kuulub pädevate asutuste järelevalve ja/või järelevalvamise alla;
 - d) järgib eurodes teenuseid osutavate taristute asukohas kehtivaid järelevalvamisinõudeid, sh nende muudatusi, mis avaldatakse EKP veebilehel;
 - e) omab TARGET2 maksemooduli kontot;
 - f) omab juurdepääsu päevasisesele laenule.

Nõuetekohane tagatis

4. Päevasisene laen peab olema nõuetekohaselt tagatud ning antud päevasisese tagatud arvelduskrediidi ja/või päevasisese tagasiostutehingu kaudu selliselt, et see vastab EKP nõukogu kehtestatud eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide täiendavatele vähimatele ühisomadustele (k.a reeglid probleemsete sündmuste ja nende tagajärgede kohta). Nõuetekohane tagatis peab hõlmama sama vara, mis on eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide jaoks kõlblik, ja selle suhtes tuleb

kohaldada samu hindamis- ja riskiohjamisreegleid, mis on sätestatud suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) neljandas osas.

Päevasisest laenu antakse ainult pärast tagatiseks antud kõlbliku vara lõplikku ülekandmist ja/või tagatise seadmist. Selleks eelhoiustavad osapooled kõlbliku vara Eesti Panga juures või seavad sellele tagatise või loovutavad kõlbliku vara Eesti Pangale meetodil „Ülekanne makse vastu”.

5. Üksuse või temaga märkimisväärselt seotud kolmanda isiku emiteeritud või tagatud võlainstrumente võib lugeda nõuetekohaseks tagatiseks ainult suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) neljandas osas nimetatud juhtudel.
6. EKP nõukogu võib Eesti Panga ettepanekul vabastada Eesti rahandusasutused, millele on osutatud punkti 2 alapunktis c, nõudest anda päevasisese laenu saamiseks piisav tagatis.

Laenu pikendamise menetlus

7. Päevasisisesest laenu antakse ainult tööpäevadel.
8. Päevasisest laenu antakse ilma intressita.
9. Kui punktis 1 nimetatud üksus ei maksa päevasisest laenu päeva lõpul tagasi, loetakse see automaatselt selle üksuse taotluseks kasutada laenamise püsivõimalust.
10. Kui punkti 2 alapunktides b, d või e nimetatud üksus ei maksa päevasisest laenu päeva lõpul mis tahes põhjusel tagasi, kohaldatakse selle üksuse suhtes järgmisi sanktsioone:
 - 1) kui selle üksuse kontol on päeva lõpul negatiivne saldo esimest korda 12 kuu jooksul, kohaldatakse trahvi, mille määr on 5 protsendipunkti kõrgem kui sellise negatiivse saldo korral oleks laenamise püsivõimaluse intressimäär;
 - 2) kui selle üksuse kontol on päeva lõpul negatiivne saldo vähemalt teist korda 12 kuu jooksul, kerkib esimese negatiivse saldo korral kohaldatav punktis 1 sätestatud trahvimäär 2,5 protsendipunkti iga sellise korra kohta 12 kuu jooksul.
11. EKP nõukogu võib punkti 10 kohaselt määratud sanktsiooni kohaldamisest loobuda või trahvi vähendada, kui üksuse negatiivne saldo päeva lõpul on põhjendatav vääramatute jõuga ja/või lisas 1 oleva mõiste kohase TARGET2 talitlushäirega.

Päevasisese laenu andmise peatamine või lõpetamine

12. Päevasisese laenu andmise võib peatada või lõpetada või seda võib piirata järgnevatel juhtudel:
 - a) Eesti Pank peatab või lõpetab juurdepääsu päevasisesele laenule, kui toimub kas või üks järgmistest probleemsetest sündmustest:
 - i) asjaomase üksuse Eesti Pangas peetav konto blokeeritakse või suletakse;
 - ii) üksus ei vasta enam käesolevas lisas sätestatud päevasisese laenu andmise nõuetele;
 - iii) Finantsinspektsioon või muu pädev asutus on võtnud vastu otsuse üksuse lõpetamise menetluse algatamise, üksusele likvideerija või samaväärse ametiisiku määramise või muu sarnase menetluse algatamise kohta;

- iv) Euroopa Liit on külmutanud üksuse vahendid ja/või kohaldanud muid meetmeid, mis piiravad osapoole võimalust oma vahendeid kasutada;
 - v) üksuse õigus toimida eurosüsteemi rahapoliitika osapoolena on peatatud või lõpetatud.
- b) Eesti Pank võib peatada või lõpetada juurdepääsu päevasisesele laenule, kui Eesti Pank peatab või lõpetab osaleja osalemise TARGET2s lisa 1 artikli 34 lõike 2 punkti b või e kohaselt, või kui toimub üks või mitu probleemsündmust (v.a lisa 1 artikli 34 lõike 2 punktis a osutatud sündmused).
 - c) Eurosüsteem võib otsustada usaldatavusnõuetele viidates või muul suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artiklist 158 tuleneval alusel peatada, piirata või lõpetada osapoolte juurdepääsu rahapoliitika instrumentidele. Sellistel juhtudel rakendab Eesti Pank nimetatud otsust juurdepääsu suhtes automaatsele tagatise seadmisele kooskõlas Eesti Panga kohaldatavate lepingute või eeskirjade sätetega.
 - d) Eesti Pank võib otsustada osaleja juurdepääsu päevasisesele laenule peatada, piirata või lõpetada, kui ta leiab, et osaleja osamine toob kaasa riski ettevaatuspõhimõtete täitmisele. Sellistel juhtudel peab Eesti Pank sellest EKP-le, teistele osalevatele RKPdele ning TARGET2 ühendusega keskpankadele viivitamata kirjalikult teatama. Kohastel juhtudel otsustab EKP nõukogu TARGET2 osasüsteemides tarvitusele võetud meetmete ühetaolise rakendamise üle.
13. Kui Eesti Pank kooskõlas punkti 12 alapunktiga d otsustab eurosüsteemi rahapoliitika osapoole juurdepääsu päevasisesele laenule peatada või lõpetada, ei jõustu peatamine või lõpetamine enne, kui EKP on selle heaks kiitnud.
14. Erandina punktist 13 võib Eesti Pank kiireloomulistel asjaoludel viivitamata peatada eurosüsteemi rahapoliitika osapoole juurdepääsu päevasisesele laenule. Sellistel juhtudel peab Eesti Pank sellest EKP-le viivitamata kirjalikult teatama. EKP-l on õigus Eesti Panga toiming ümber vaadata. Kui EKP ei ole kümne tööpäeva jooksul alates teate saamisest Eesti Pangale selle toiminguga ümbervaatamisest teatanud, loetakse, et EKP on Eesti Panga toiminguga heaks kiitnud.